

Akademie věd České republiky

XLVIII. zasedání Akademického sněmu Akademie věd České republiky

Praha 21. dubna 2016

Bod programu: **2b**

ZPRÁVA O ČINNOSTI AKADEMICKÉ RADY AV ČR ZA OBDOBÍ OD XLVII. ZASEDÁNÍ AKADEMICKÉHO SNĚMU

Zpráva o činnosti Akademické rady Akademie věd České republiky za období od XLVII. zasedání Akademického sněmu AV ČR

Od XLVII. zasedání Akademického sněmu do uzávěrky této zprávy se Akademická rada sešla třikrát – stejně jako její předsednictvo. Pracoviště Akademie věd České republiky (dále jen AV ČR) byla o jednáních a usneseních Akademické rady v souladu s čl. 5 odst. (3) Stanov AV ČR informována elektronickou formou prostřednictvím internetových stránek AV ČR.

V období od posledního zasedání Akademického sněmu se Akademická rada zabývala těmito hlavními záležitostmi:

I. Plnění usnesení Akademického sněmu

K plnění usnesení XLVII. zasedání Akademického sněmu, konaného 15. prosince 2015, byla učiněna následující opatření:

Bod II.2 – Akademická rada v souvislosti s rozdělením Centra výzkumu globální změny AV ČR, v. v. i., (dále jen CVGZ) na dvě části s nástupnickými institucemi Ústavem výzkumu globální změny AV ČR, v. v. i., (nově vzniklá nástupnická instituce dále jen ÚVGZ) a Mikrobiologickým ústavem AV ČR, v. v. i., (již existující nástupnická instituce dále jen MBÚ) ke dni 1. ledna 2016 v součinnosti s ředitelem CVGZ, ředitelem MBÚ, a osobou pověřenou řízením ÚVGZ činí příslušná právní, personální, organizační a ekonomická opatření k realizaci schváleného rozdělení. Již 16. prosince 2015 bylo vydáno rozhodnutí AV ČR o rozdělení CVGZ, zřizovací listina nově vzniklého ÚVGZ a dodatek ke zřizovací listině MBÚ o nástupnictví po CVGZ ve vztahu k pracovišti v Nových Hradech. Dále Akademická rada schválila Volební řád pro první volbu Rady ÚVGZ, jmenovala Dozorčí radu ÚVGZ s účinností od 21. března 2016 na pětileté funkční období, tj. do 20. března 2021, a schválila její jednací řád. Informace o realizaci všech opatření bude předložena Akademické radě na jejím zasedání v červenci 2016.

Bod III.2 – Pracovištím AV ČR byl zaslán hromadný dopis o rozpisu rozpočtu na rok 2016 (zákon o státním rozpočtu byl vyhlášen ve Sbírce zákonů ČR v předpokládaném znění, proto nedochází k žádné změně oproti návrhu projednanému Akademickým sněmem).

Bod III.4 – Dodatečné schválení závěrečného účtu rozpočtové kapitoly 361 – Akademie věd ČR za rok 2015 je zařazeno do návrhu programu XLVIII. zasedání Akademického sněmu.

Bod V.2 – K realizaci úkolu týkajícího se návrhu opatření vedoucích ke zvýšení prestiže titulu DrSc./DSc. zvažovala Akademická rada různé postupy s tím, že budou dále ve spolupráci s Vědeckou radou AV ČR projednávány tak, aby byla zajištěna jejich efektivita a maximální účinnost.

II. Koncepční a vědecko-organizační otázky

Akademická rada také v tomto období pokračovala v realizaci Strategie AV21, ke které se 3. února 2016 uskutečnila další koordinační schůzka řešitelů projektů. Z nejdůležitějších výsledků dosažených v rámci Strategie AV21 za rok 2015 bude vytvořena brožura. Pokračovala příprava nové Koncepce rozvoje činnosti AV ČR, s jejímž návrhem se Akademická rada seznámila. Ten je dále projednáván se zainteresovanými orgány tak, aby mohl být předložen některému z příštích jednání Akademického sněmu. Stejně jako v minulosti byla Akademická rada informována o jednáních Rady pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen RVVI), která připravovala návrh státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace na rok 2017 a jeho střednědobý výhled. V RVVI i v její Komisi pro hodnocení výsledků výzkumných organizací a ukončených programů se uskutečnily personální změny stejně jako ve složení předsednictva Technologické agentury ČR.

Diskutována byla problematika navrhovaného zřízení Ministerstva pro výzkum a vývoj, které se věnuje pracovní skupina Akademické rady.

V rámci II. fáze hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť AV ČR za léta 2010–2014 zpracovaly hodnotící komise své závěrečné zprávy, ke kterým ředitelé pracovišť AV ČR zaslali stanoviska. Od předsedů komisí byly získány postřehy a náměty k principům hodnocení i k fungování AV ČR jako celku. Ředitelům pracovišť AV ČR byly zpřístupněny kvalitativní profily výstupů hodnocených v I. fázi hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť AV ČR za léta 2010–2014. Odděleně se též uskutečnilo hodnocení infrastrukturních pracovišť – Knihovny AV ČR, v. v. i., a Střediska společných činností AV ČR, v. v. i. V návaznosti na výsledky hodnocení byly zpracovány zásady postupu pro úpravy financování (institucionální podpory) po hodnocení za období 2010–2014. Bližší informace jsou obsaženy ve zprávě o průběhu hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť AV ČR za léta 2010–2014, která je zařazena do návrhu programu tohoto zasedání Akademického sněmu. Uskutečnila se jednodenní konference týmů vybraných v souvislosti s Hodnocením výzkumné a odborné činnosti pracovišť AV ČR za léta 2010–2014, která se konala 24. března 2016.

V rámci meziresortních připomínkových řízení zaujala AV ČR stanoviska k více než 30 vládním materiálům předkládaným ministerstvu či jinými státními orgány. Z nich je třeba uvést především Národní politiku výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016–2020 s výhledem do roku 2025, postupové verze věcného záměru zákona o podpoře výzkumu, vývoje a inovací, Návrhy velkých infrastruktur pro výzkum, experimentální vývoj a inovace na léta 2016 až 2022 a Program na podporu aplikovaného výzkumu ZÉTA. Mimo jiné byly Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR zaslány připomínky k problematice Průmyslu 4.0.

Vedle jednání k vypořádání připomínek se zástupci Akademické rady aktivně účastnili řady roků k věcnému záměru zákona o podpoře výzkumu, vývoje a inovací i k technické novele tzv. euronovely zákona č. 130/2002 Sb. Členové Akademické rady dále pozorně sledovali vývoj v projednávání novely zákona o vysokých školách a účastnili se zasedání Sněmu Rady vysokých škol.

III. Podpora excelence a oceňování výsledků výzkumu

Pracoviště AV ČR dodala 23 průběžných zpráv o plnění pracovního programu nositele **Fellowshipu J. E. Purkyně pro význačné perspektivní vědecké pracovníky** (dále jen FJEP) a jednu závěrečnou zprávu o výsledcích nositele FJEP dosažených na pracovišti z důvodu řádného ukončení programu v roce 2015. V roce 2016 zahajuje nový program osm nositelů tohoto ocenění. Místopředsedové AV ČR zkontrolovali stanovené podmínky čerpání FJEP a souhlasili s uvolněním finančních prostředků na rok 2016.

K 31. prosinci 2015 byly předloženy zprávy o dosažených vědeckých výsledcích pracovníků zařazených v **Programu podpory perspektivních lidských zdrojů – Mzdová podpora postdoktorandů na pracovištích AV ČR**. Z 52 zpráv bylo 30 ročních a 22 závěrečných. Členové Komise Programu po vyhodnocení předložených ročních zpráv doporučili zachovat stávající úroveň poskytované mzdové podpory i pro další období. Ředitelům pracovišť AV ČR byl zaslán dotazník, jenž je určen pro sledování pracovního a profesního uplatnění postdoktorandů, kteří po uplynutí sjednané doby ukončili účast v programu.

Akademická rada schválila doplnění Statutu cen Akademie věd ČR a Jednacího řádu komisí pro udělování cen Akademie věd ČR. Byly vydány upravené Zásady pro udělování medailí v Akademii věd České republiky jako směrnice Akademické rady. Nově byla zřízena **Cena předsedy AV ČR a Nadačního fondu Neuron za popularizaci vědy**. Smyslem této ceny je podpořit mladé vědecké pracovníky, kteří se kromě vlastní výzkumné činnosti soustavně věnují i popularizaci vědy, případně se podílejí nebo podíleli na významné popularizační akci.

IV. Mezinárodní vědecká spolupráce Akademie věd ČR a její zapojování do Evropského výzkumného prostoru

V rámci agendy **mezinárodní spolupráce** se zástupci Akademické rady zapojovali do klíčových aktivit z oblasti vědní strategie a prostřednictvím svého působení v mezinárodních organizacích, zejména European Science Advisory Council (EA-SAC), All European Academies (ALLEA), International Council for Science (ICSU) a InterAcademy Panel (IAP), přispívali k procesu evropské integrace a dalšímu rozvoji evropského i světového výzkumného prostoru. Akademická rada také schválila zprávu o činnosti Národních komitétů za rok 2015.

V oblasti **bilaterální spolupráce** schválila Akademická rada výsledky výběrového řízení na zahraniční pracovní cesty v rámci dvoustranných smluv pro rok 2016, výsledky deseti výběrových řízení na nové mobilitní projekty a projekty Japan Society for the Promotion of Science, které budou realizovány od roku 2016. Finanční prostředky byly přiděleny také na podporu pokračujícího projektu realizovaného v rámci Programu interní podpory projektů mezinárodní spolupráce AV ČR v roce 2016.

V návaznosti na novou **koncepti mezinárodní spolupráce AV ČR** bylo podepsáno devět nových smluv o bilaterální spolupráci, z toho šlo v osmi případech o aktualizaci stávajících smluv s ohledem na zavádění nových forem spolupráce. Na základě zhodnocení průběhu a výsledků prvního/pilotního ročníku udělování příspěvku

na pořádání mezinárodních aktivit pro studenty a mladé výzkumné pracovníky byla připravena směrnice Akademické rady Akademie věd České republiky o dotaci na podporu výzkumně vzdělávacích aktivit pro mladé výzkumné pracovníky a studenty ze zahraničí, která byla vydána jako interní norma AV ČR. Připravuje se další nový program tzv. projektů mobility plus. V jeho rámci budou řešitelské týmy moci žádat nejen o finanční prostředky na podporu mobility (jako je tomu u stávajících mobilních projektů), ale i o příspěvek na výzkumnou činnost. Pokračovalo zapojení členů Akademické rady do činností v rámci vědecké rady a finanční komise programu KONNECT, který podpoří dvouleté multilaterální projekty, jejichž řešení bude zahájeno na jaře 2016.

V oblasti **integrace do Evropského výzkumného prostoru** se Akademická rada zabývala sledováním a ovlivňováním přípravy strategických, koncepčních a legislativních dokumentů na národní i evropské úrovni. Zvláště velkou pozornost věnovala přípravě a projednávání výzev Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV), a to prostřednictvím svých zástupců v Monitorovacím výboru OP VVV, Plánovací komisi hlavní i Plánovací komisi pro PO1 a PO2 (prioritní osy 1 a 2) programu. Zástupci AV ČR navrhovali připomínky například k výši finančních alokací a ke znění výzev na léta 2015 a 2016 (zejména k výzvě „Výzkumné infrastruktury“). V rámci svého zastoupení v Monitorovacím výboru Operačního programu Praha – pól růstu se AV ČR podílela rovněž na implementaci tohoto programu.

Akademická rada se intenzivně zabývala problematikou zajištění udržitelnosti výzkumných center a výzkumných infrastruktur vybudovaných s využitím prostředků z Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. Zástupci AV ČR se aktivně zúčastnili jednání kulatých stolů k realizaci Národního programu reforem 2015 a k přípravě Národního programu reforem 2016 i kulatého stolu Národního konventu o EU na téma věda a výzkum. Na evropské úrovni byly zájmy vědecké komunity ČR prosazovány prostřednictvím delegáta AV ČR v Evropském strategickém fóru pro výzkumné infrastruktury (ESFRI).

Dále se zástupci AV ČR zapojili do konfigurací Programového výboru programu Horizont 2020 a do přidružených národních odborných tematických skupin, jejichž prostřednictvím byly uplatňovány zájmy výzkumných organizací a pracovníků z ČR. Pro zajištění vyšší účasti v mezinárodních projektech byla pracoviště AV ČR pravidelně informována o výzvách k podávání projektů a dalších příležitostech pro financování výzkumu a vývoje. Akademická rada rovněž podpořila nominaci Ing. Tomáše Mocka, Ph.D., vědeckého koordinátora laserového centra HiLASE, na členství ve Správní radě Evropského inovačního a technologického institutu (EIT).

Zástupce Akademické rady se jakožto člen Správní rady Společného výzkumného střediska Evropské komise (Joint Research Centre, JRC) podílel na přípravě pracovního programu JRC na léta 2016–2017 (jako předseda pracovní skupiny) a podílí se na přípravě Strategie JRC 2030 (jako člen pracovní skupiny). Členové Akademické rady se aktivně zúčastnili několika významných konferencí. Jako příklad lze uvést Go4 Joint Final Conference: „Responsible Research and Innovation in Europe and across the World: Shaping new Horizons“ (13. až 15. ledna 2016 v Bruselu).

V. Vzdělávací, popularizační a ediční činnost

Od zasedání Akademického sněmu v prosinci 2015 do 9. března 2016 bylo ve vybraných tištěných, internetových a ostatních médiích zveřejněno na 3212 zpráv s heslem AV ČR, jeho podobami a dalšími vybranými klíčovými slovy souvisejícími s Akademií věd ČR, tj. necelých 1100 článků měsíčně (v průměru asi 42 denně). Média zaznamenala, že AV ČR se připojila k oslavám 700. výročí narození Karla IV. Ohlas získala také informace o udělení Čestné oborové medaile Vojtěcha Náprstka Za zásluhy v popularizaci vědy. Ve dnech 14. až 18. března 2016 AV ČR již tradičně uspořádala Týden mozku – jedinečný cyklus přednášek o mozku a neurovědách, v němž se představilo 14 předních českých odborníků v oboru teoretických i klinických neurověd. AV ČR pokračovala v pořádání přednášek pro středoškolské studenty Nebojte se vědy a Ejhle člověk!, kterých se od prosincového do dubnového zasedání Akademického sněmu uskutečnilo 20. O jejich oblibě svědčí, že některé vědce si školy vyžadují opakovaně. V uvedeném období AV ČR vydala další čtyři newslettery Zaostřeno na vědu, které informovaly o pozvánkách na přednášky, exkurze, výstavy, vědecké kávéárny, autorská čtení, promítání dokumentárních filmů aj. Populárně-naučnými články o vědě a výzkumu pracovišť AV ČR se průběžně naplňovaly webové stránky Vědaproživot.cz.

První ze slavnostních přednášek AV ČR „Ve znamení císaře Karla IV. a mistra Jana Husa“ z cyklu slavnostních přednášek AV ČR „Špičkový výzkum ve veřejném zájmu“, se uskutečnila 17. února 2016 v Praze na Žofíně.

AV ČR dále realizuje projekt Otevřená věda, v němž se již několik let středoškolské studenty zapojují do výzkumných projektů v ústavech AV ČR a odborných pracovištích vysokých škol, kde absolvují dvouleté stáže pod vedením zkušených vědců. Od začátku roku bylo zahájeno 70 stáží, přičemž poptávka 600 studentů stále převyšuje nabídku.

V rámci Strategie AV21 vznikl v AV ČR pilotní díl cyklu dokumentárních filmů „Tiché hrozby“; film a dokumentární cyklus AV ČR představila na mezinárodní filmové přehlídce Academia film Olomouc. Filmový dokument „Pohyby“ o práci českých geologů na Špicberkách byl mezi 2500 přihlášenými filmy vybrán porotou festivalu Academia film Olomouc mezi snímky nominované k projekci a finálnímu boji o festivalové ceny. Filmy realizované v AV ČR pravidelně vysílá měsíční TV magazín o české vědě VideoJournal na čtyřech televizních kanálech, které denně sleduje více než 200 000 domácností. Stále vyšší sledovanost si získávají také reportáže o vědě, které vznikají ve spolupráci s vědci z pracovišť AV ČR, na internetu a sociálních sítích.

Zaměstnancům AV ČR byla adresována výzva k zamyšlení nad novou podobou časopisu Akademický bulletin a optimální formou komunikace AV ČR s veřejností a zaměstnanci, která byla zaslána všem pracovištím AV ČR. Vyhodnocené výsledky projedná Akademická rada v prvním pololetí 2016. Byla zpracována koncepce a plán výstav v budově AV ČR na Národní 3 pro období leden až duben 2016, které přispějí k posílení profesionální úrovně a jasné koncepce výstavních aktivit AV ČR.

Akademická rada rozdělila dotace na podporu vědecké a vědecko-populární literatury. Souhlasila také s vyhlášením dalšího ročníku soutěže Věda fotogenická.

VI. Finanční, organizační a kontrolní činnost v AV ČR

Na základě výsledků výběrových řízení a návrhů rad příslušných pracovišť AV ČR rozhodl předseda AV ČR o jmenování následujících ředitelů:

- doc. RNDr. Zbyňka Sokola, CSc., do funkce ředitele Ústavu fyziky atmosféry AV ČR, v. v. i., na druhé pětileté funkční období s účinností od 1. března 2016 do 28. února 2021,
- Ing. Jiřího Kotka, Dr., do funkce ředitele Ústavu makromolekulární chemie AV ČR, v. v. i., na pětileté funkční období s účinností od 1. dubna 2016 do 31. března 2021.

Byl zpracován návrh výdajů na výzkum, experimentální vývoj a inovace rozpočtové kapitoly 361 – Akademie věd ČR na rok 2017 s výhledem na léta 2018 a 2019 a závěrečný účet AV ČR za rok 2015, který je předkládán tomuto zasedání Akademického sněmu. Byl jmenován „schvalující orgán“ podle vyhlášky č. 220/2013 Sb., § 29, odst. 2, o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek. Bylo aktualizováno a doplněno organizační nastavení kompetencí a procesů v souvislosti s rozpočtem AV ČR. Akademická rada schválila postup při kontrole plnění Programu výzkumné činnosti pracovišť AV ČR na léta 2012–2017 za období 2014–2015 a jeho upřesnění na léta 2016–2017 a zajistila její realizaci.

Akademická rada jmenovala na pětiletá funkční období předsedy, místopředsedy a členy některých dozorčích rad pracovišť AV ČR.

Majetková komise AV ČR a Akademická rada ve spolupráci s dotčenými ústavu AV ČR intenzivně jednaly ve věci objektu Hybernská 1000/8, Praha 1, s výsledkem, že v něm budou dislokovány Orientální ústav AV ČR, v. v. i., pobočka Psychologického ústavu AV ČR, v. v. i., a Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v. v. i., jako jeho spoluvlastníci. Pro dislokaci Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., jako celku, se jeví jako vhodný objekt Washingtonova 1569/21, Praha 1, nebo případně jiný objekt obdobného typu. Dále byla pro potřeby Akademické rady zpracována analýza současného stavu projektu Biotechnologického a biomedicínského centra Akademie věd a Univerzity Karlovy ve Vestci (BIOCEV) a výhled do budoucna. V souladu se zákonem o veřejných výzkumných institucích rovněž Akademická rada na návrh Majetkové komise AV ČR projednávala žádosti pracovišť AV ČR o předchozí souhlas ke koupi či prodeji nemovitého majetku a ke zřízení věcných břemen. Dále posuzovala návrhy nájemních smluv o nájmu či pronájmu nemovitostí a nebytových prostor.

Na návrh Bytové komise AV ČR Akademická rada schvalovala přidělení startovacích a standardních bytů, prodloužení nájmu startovacích a standardních bytů a ukončení nájmu dohodou. Byly projednány Zpráva o ubytování v hotelu Mazanka a penzionu Sedlec a Zpráva o činnosti Bytové komise AV ČR za období od 1. ledna 2015 do 31. prosince 2015.

Akademická rada jmenovala nové členy Ekonomické rady AV ČR a Komise pro informační technologie AV ČR. Prostřednictvím zprávy o činnosti Komise pro informační technologie AV ČR v roce 2015 a plánu na rok 2016 se seznámila s jejími aktivitami.

Bylo projednáno zapojení do programu NORFACE (the New Opportunities for Research Funding Agency Co-operation in Europe), jehož cílem je umožnit evropským vědeckým komunitám podílet se na celoevropském výzkumu a na formulaci relevantních výzev současnosti v oblasti společenských věd. Jednotlivé projekty tohoto programu částečně podporují mateřské instituce, částečně Evropská komise.

Komise pro regionální spolupráci krajů a ústavů AV ČR doporučila podpořit pět žádostí o dotaci na nově zahajované projekty a 12 žádostí o dotaci na pokračování řešení projektů z roku 2015. Projednala 22 zpráv o řešení projektů za rok 2015 s tím, že cíle 20 projektů byly splněny, jeden projekt byl splněn s vynikajícími výsledky a jeden s výhradou. Akademická rada byla informována o činnosti Komise pro regionální spolupráci krajů a ústavů AV ČR v roce 2015 a o naplňování smluv uzavřených s kraji ČR. Byla schválena úprava pravidel Regionální spolupráce krajů a ústavů AV ČR vydaná jako směrnice Akademické rady, která se týká rozšíření možnosti spolupráce ústavů AV ČR s více partnery (vně i uvnitř AV ČR) na jednom projektu.

Akademická rada projednala Zprávu o činnosti vědeckých společností sdružených v Radě vědeckých společností ČR za rok 2015 a schválila jim přidělení dotací. V roce 2015 vědecké společnosti vydávaly celkem 38 mezinárodně významných časopisů a 79 národních časopisů a zpravodajů, z nichž je šest mezinárodních impaktovaných periodik. Dále vydaly 71 knižních publikací a sborníků z konferencí, uspořádaly nebo se podílely na organizaci jako spolupořadatelé 107 mezinárodních konferencí, 83 česko-slovenských a 158 národních odborných a vědeckých setkání.

Byl schválen metodický pokyn AV ČR pro získávání, využívání a vypořádání dotací ze státního rozpočtu ČR v Učené společnosti ČR k zajištění podpory její činnosti.

Byla schválena výroční zpráva AV ČR o poskytování informací za rok 2015 podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Akademická rada byla informována o následných kontrolách uskutečněných v roce 2015 na pracovištích, která prošla plánovanou kontrolou v roce 2014, a o kontrolách ve vědeckých společnostech v roce 2015. V rámci plánovaných veřejnosprávních kontrol projednala Akademická rada výsledky kontroly hospodaření a přijala příslušná opatření k nápravě zjištěných nedostatků v Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR, v. v. i., Ústavu informatiky AV ČR, v. v. i., a v Ústavu živočišné fyziologie a genetiky AV ČR, v. v. i.

V Praze 29. března 2016

Akademická rada AV ČR